

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink.
 Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (82 cm).
 Oglasi izgovorci in obrtnikov mm po 20 stot.; osmrtnice, z. h. vala, poslanice, vabila po 60 stot., oglasi denarnih zav. mm po 80 stot.
 Mali oglasi po 10 stot., beseda, najmanj pa Lira 1. Oglase, prejemajo inšertni oddelki Edinosti, naročila in reklamacije se pošiljajo izključno upravi „Edinosti“. Uprava in inšertni oddelki se nahajata v Trstu, ulica sv. Františka Asiškega št. 20.

MIROVNA KONFERENCA.

Italijanska teritorialna vprašanja. Kdaj bo sklenjen mir?

Iz Pariza poročajo 14.: »Paris Midi« posnemlje izjavo neke visoke avtoritete poročevalcu lista »Chicago Tribune«, glasom katere je bilo na nekem sestanku včeraj zvečer na stanovanju predsednika Wilsona odločeno, da Nemci dobe preloženje miru dne 25. t. m. Vsa važna vprašanja da so rešena. Določeno je tudi, da bodo vprašanja, učeča se italijanskih meja, proučevala danes. Na današnji seji bodo skušali določiti verjeten dan, ko se sklone mir, ker se Wilson pripravlja, da zapusti Francijo prve dni maja. V izvestnih zaveznih krogih sodijo, da je Nemcem že priobčeno besedilo končne pogodbe; došlo da je tudi že od vlade Ebert-Scheidemanna zagotovilo, da bodo ti pogoji nemudoma sprejeti in da sovražni delegatje ne vskratijo podpisa na izdelanih določbah.

Iz Frankobroda javljajo 14.: Nemške komisije za premirje je protestirala proti okupaciji Griesheima, predmestja Frankobroda, izjavivši, da ima vlada utis, da hočejo Francozi enostavno položiti roko na tovarne kemičnih produktov v Griesheimu. Komisija je zaprosila poveljstvo zaveznih sil, naj ta protest izroči vrhovnemu zaveznikemu svetu.

Lloyd George odpotoval v London.

Iz Pariza poročajo 14.: Prvi angleški minister Lloyd George je odšel v London.

Wilson je optimist.

Iz Pariza poročajo 14.: Predsednik Wilson se je glede mirovnih dogovorov izrazil proti dopisniku »Tempsa«: Poln sem upa, da so sedaj najtežja vprašanja rešena in zato upam, da bo kmalu prišlo do zadovoljive rešitve.

Pogovor Clemenceaua z emirom Faycalom.

Iz Pariza poročajo 14.: »Temps« pripoveduje, da so bile določene v pogovoru med Clemenceauom in emirom Faycalom glavne poteze medzavezniskega sklepa glede Orienta. Francija bi dobila pooblastilo za Sirijo z Damaskom, Allerpom in Alesandreto. Zednjene države bi sprejele pooblastilo za Armenijo. Bati se je pa, da ne bo prišlo do nobenega definitivnega sklepa, ker emir odpotuje že v sredo. Glede izmenjave angleških čet v vseh deželah Orienta, kjer ne pride v vpostev angleški mandat, posebno v Siriji in Armeniji, in ne bo haje prišlo do kakih odlokov. Z druge strani se zdi, da se še vedno razpravlja o tem, da bi se poslali medzavezniki komisariji na Orijent, čeravno se ni določena in mislja. Vsaj za enega komisarja — amerikanskega — je že določen odhod na bodočo sredo.

Angleška šizma je proti londonskemu paktu.

Včerajšnji večerni »Lavoratore« ima iz Pariza 14. t. m.: Pariška izdaja »Daily Mayla« prinaša članek, ki pravi, da se Francija in Anglija pridružile zahtevam ital. vlade ne glede na to, če so le-te v resnici koristne italijanskemu narodu. Sledilo žestoki napadi na londonski pakt, »ki je bil podpisan pod pritiskom razmer«. List obžaluje, da niste ne Francija ne Anglija gledale privedi svojih obvez proti Italiji v sklad z novim položajem in z ideali italijanskega naroda, vsaj potem, ko je dalekovidnejša politika, kot je v času londonskega pakta, zadala sovražniku smrtni udarec. Nekateri so dejali: »Imamo vezane roke, ker italijanska vlada zahteva, da se pogodbe ne smatrajo za kos papirja.« Tako je bilo vse paralizirano vsled zveze na nemoralni podlagi. List nikakor ne odobrava določbe, naj Ital. čete zasedejo ozemlje, o katerem govori londonski pakt, ker bo to lahko povzročilo konflikte. Anglija, Francija in Amerika naj bodo sodniki v jadranskem vprašanju, pravi list, in jugoslovanski ter italijanski narod bosta gotovo to razsodbo sprejela in odobrila. Italijanski narod je preveč tenkočutnega duha, a da bi ne spoznal, da njega blagor ne leži samo v Jadranskem morju, temveč v možnosti industrijskega napredka, v razvoju trgovine, v dobrih namenih zaveznih narodov in v pridružitvi v sodelovanju z vsemi narodi pri ekonomskem in trgovskem razvoju celega sveta. List zaključuje, da ostane Italiji edino zaupanje v pomoč svojih zaveznikov, če hoče biti brez strahu pred bodisi kakšno revolucijo in če hoče zagotoviti dobro usodo svojemu narodu.

PODLISTEK.

Nikolaj Sevirjov.

Ruski spisal M. Arcibašev. — Poslovenil M. A.—ž.

I.

Ko se je zmrčilo, so nastale skoro neprodorne črne megle, ki so zakrile hišo od kleti do kapa in zatemnele okna na stopnišču. Tedaj se je zgodilo, da je nekdo pozvonil pri vratih nekega stanovanja.

Za vrati, ki so bila prevlečena z voskovino, je z bornim glasom pel star zvonec, in dolgo ni hotel utihniti. Ko je njegov glas polagoma ponehaval, je spomnil na brečanje v pajčevino zašle muhe, ki toži svojo žalostno usodo; toda nikdo ni prišel odpret, in mož je čakal nepremično in pokonci stoječ kakor kol. Njegovo postavo je bilo videti črno iz tmine. Mršava mačka, ki se je neopazno plazila dol po stopnišču, ga ni niti opazila, tako mirno je stal. Lahko bi se ga prestrašil, kajti dobrotni, veseli, odkritosrčni ljudje ne morejo stati tako.

Na stopnišču je vladala globoka tišina; mrzli gnolobni zrak se je razprostiral v tmini, kakor ni moglo drugače vsled zlo dišetih izpuhtevanj ogromnega najemnišča, ki je od stanovanj v kletih do podstrešnih sob goste zasedeno z umazanimi, bolnimi,

Oficijelna razpravljanja moskovskih Sovjetov z entento?

Iz Pariza poročajo 14.: Agencija Radio je dobila iz Nemčije vesti, da so nekateri zastopniki sovjetske vlade v Moskvi že na poti, da začnejo službena razpravljanja z vsemi ententnimi vlada.

Angleška vlada grozi Nemški Avstriji.

Z Dunaja poročajo 14.: Angleški vojaški pooblaščenec je priljavil včeraj državnemu tajniku za vnanje stvari Bauerju, da je pooblaščen od angleške vlade v uradno izjavo, da se v slučaju, da bi se v Nemški Avstriji dogajali neredi popolnoma ustavi dovoz blaga, vstevši živila in surovine.

Dogodki v Milanu.

Rim, 14. Agencija Stefani javlja: Vsled dogodkov, ki so se odigrali včeraj v Milanu, je ministrstvo za notranje stvari odredilo direktno preiskavo, da se ugotovi eventualna odgovornost.

Revolucionarno gibanje v Nemčiji.

Iz Draždan javljajo 14.: Med demonstracijami minole sobote, sovražnimi ministru za vojno Naurniku, je razjarjena množica vdrla v zgradbo ministrstva, je zavlekla ministra na cesto, ga zlostavljala ter ga končno vrgla v reko Labo, kjer so ga ustrelili. Iz Draždan javljajo nadalje, da so bili dogodki, ki so se odigrali v ministrstvu za vojno, izgovor po dejstvu, da je neki mladi ordonanci častnik, videč, da so vojaški vdrl v zgradbo, vrgel dve granati za vezbanje. Ministrstvo je izdalo proglas, v katerem naznanja, da je bil minister ubit vsled neresničnega glasu, da je minister zaukazal vreči oni ročni granati. Proglašeno je obsedeno stanje. Odkar je v Brunšviku proglašena sovjetska republika, je mesto odrezano od ostale Nemčije. Brzjav in telefon ne poslujejo. Železniški promet je prekinjen. Govori se, da vlada dopušča čet. — Iz Berolina javljajo, da je dobil general Merker ukaz, naj s svojimi četami bližnje dne vkoraka v Brunšvik, da zavaruje poštni, brzjavni in železniški obrat ter da prepreči nasilstva proti osebju. — Poročajo, da se je v rudniški kotlini Rühre položaj nekoliko zboljšal. V Bochumu so sklenili, da se povrnejo na delo. Saksonska vlada je sklenila odposlati čete iz Lipskega v rudniško okrožje Zwicken, da se prepreči nasilstva od strani štrajkovcev. — Iz Düsseldorfa poročajo, da so se minole sobote na ulicah oddaljali strel in da je bil eden ubit in več ranjenih. Zvečer in ponoči so vladne čete napadle špartakovce, ki so se namestili v mestnem delu Oberblick. Boj je trajal do jutra. V nedeljo zjutraj je prišlo do novih spopadov. Vladne čete so udrele na raznih točkah in so se po kratkem boju polastile tržišča. Špartakovci so bili razgnani. Vladne čete so izvedle preiskavo v okrožju Oberblick; naletele so le še na slab odpor. Več del špartakovcev je zbežal.

Iz Berolina poročajo 14., da so v Monakovem z orožjem zrušili sovjetsko republiko.

Iz Bazla poročajo 14.: Bavarska vlada je izdala nastopni proglas na bavarsko ljudstvo: Posadka v Monakovu je preganala režim nasilja. Zgradba iz papirja, ki so jo postavili vrtnjeni tujinci, je premagana. Monakovo in vsa Bavarska sta se oddahnila. Legitimna vlada Hoffmannova je vzpostavljena. Poslanec Vogelu so dana popolna pooblastila vladnega zastopnika in njegove odredbe se morajo izvajati. Vse prejšnje odredbe sovjetske vlade so razveljavljene. Bavarci! Združite se tesno okolo vlade Hoffmannove in ujedinite vse svoje moči, da se onemogoči povrnitev takih činov nasilja ter da se preosnuje omahujoča država.

IZ RUSIJE.

Bolševiška ofenziva v Estoniji.

Iz Stockholma poročajo 14.: Estonsko uradno poročilo od petka zjutraj pravi: V smeri proti Vormarju je sovražnik napadel posestva Ollino, a je bil odbit. Drugod delujejo patrolje.

IZ TURČIJE.

Proces proti visokim funkcionarjem.

Iz Carigrada poročajo 14.: Proces pred vojnim sodiščem proti guvernerju Yozcard Kemal Beyu in poveljniku orožništva Pevlek-Beyu je končan. Sodišče je ob-

stradajočimi in pijanimi ljudmi. Čim višje prideš, tem gostejša postane megla, in zdi se ti, kakor bi tvorila vsaka postava strašljive sence, ki se zgoščajo zopet v človeške oblike.

Iz daljave se čuje drdranje voz in zvonjenje konjske železnice; iz globočine brezdnja — dvorišča — se razločuje ogorčene glasove, ki se v govorjenju takorekoč prehitujejo, dočim vlada tu gori mrtvaška tišina. Spodaj je nekdo zaloputnil vrata, in od sten odbiti odmev je napolnil celo hišo. Koraki se začujejo. Dolgo se razločuje, kako prihaja nekdo po stopnicah, se zaganja na ovinkih in preskakuje po dve stopnjici naenkrat. Ko so dosegli koraki poslednje stopnjice in je zdrnila senca preko umazanih oken, se je obrnil pred vrati stoječi mož k njemu.

»Kdo je tu?« je vzkliknil prišlec in njegov glas je nehote izdal poseben strah.

»Prosim, morda mi lahko poveste, če se dobi sobo v najem?« je vprašal pred vrati stoječi mož ostro in gotovo.

»Sobo... Gotovo, da ne vem... Toda mislim... Pozvonite!«

»Zvonil sem že.«

»A, to morate pri nas na popolnoma poseben način. Vidite, tako.«

Tipajoč je poškal ročaj in potem potegnil z vso močjo. Zvonec ni zapel, kakor poprej, temveč glu-

sodilo Yozcarda na smrt, a Pevlek Beya v 15-letno lečo. Sultan je potrdil obsodbo in Yozcarda so obesili včeraj zvečer ob 7. Vlada je sklenila pospešiti druge uvedene procese, da da zadoščenje javnemu mnenju. Sodna preiskava o delovanju ministrstva, ki mu je predsedoval Said Hamil paša, je dokazala, da so člani kabineta zakrivila navadna zločina in da jih treba postaviti pred vojno sodišče. Vodstvo pošte in brzolaja je sedaj podrejeno ministrstvu za notranje stvari.

Kar je prav, naj velja — za vse!

Včeraj smo povedali, kako tržaški »Lavoratore« persiflira milanskega »Corriere« radi neskladnosti in nedoslednosti, ki jih zagreša ta list; danes, tako, jutri drugače, kar je danes črno, je jutri belo! Danes se tako načelo postavlja v zasmeh, jutri se zahteva — uveljavljenje istega načela! Kakor nanaša potreba lastne rabe!

Pred malo dnevi je »Corriere« označal socialiste za blazneže, ker zahtevajo plebiscit, torej uveljavljenje načela samoodločbe. Sedaj pa čujmo, kake strune ubira v uvodniku svojega izdanja od nedelje, dne 13. aprila!

Gre za Reko. Duša italijanska vstrepeče sedaj — tako začena milanski list — radi usode Reke. Da je Reka po večini italijansko mesto in da ne bo dopuščala nobenih tujinskih uzurpacij, to je dejstvo, ki se mu morajo ukloniti vsi, posebno tudi Jugoslovani! Resničnost tega dejstva dokazuje statistika. Še bolj pa, nego številke, šteje hrepenenje, s katerim pričakujejo Rečani združenja z domovino ter ne dovoljujejo nekakega vmešavanja od strani tretjih. Volja Reke je sedaj tako širom znana, da nikdo ne misli več na to, da bi to mesto priključil Hrvatski. Zakaj se torej obotavljajo, da ne uveljavijo pravice do samoodločbe, zakaj se hoče poskušati z vmesnimi naredbami, čemu hočejo napraviti iz Reke nevtraln, suvereno državo, odtrgano od Jugoslavije in Italije? Ta namera se pripisuje posebno Ameriki in Angliji, Wilsonu in Lloyd George-u. Tudi Wilsonu, ki z brezprimerno zgovornostjo zahteva za narode pravico samoodločbe: da sami odločajo o svoji usodi. Zlobnosti ozadja, ki se navajajo, v pojasnjenje izvestnih nerazumljivih nasprotstev proti pravici Reke, ne morejo zadeti tega moža (Wilsona). Če se misli, da se svoboda Reke mora kršiti, da se mora kršiti splošno načelo, ki mu je on glasnik, ker bi hkratu ranilo mal narod, odrešen iz sužnosti, in drug velik narod-zmagovalca: potem moramo misliti, da se ta vznemirljiva nezvestoba mora opravičevati z visokimi, primorajočimi vzroki.

Ali, na tako logično domnevo ne ve zadovoljivega odgovora nobena razlaga dejstev. Čim je priznано, da je Reka italijanska in italijanske volje, more le trojna vrst zaprek ovirati izvedbo logičnih in moralnih zaključkov, izhajajočih iz teh premis. Prigovarjati se more v prvi vrsti, da oficijelna Italija v londonskem paktu leta 1915 ni zahtevala Reke. To bi bil gospodarski prigovor. V tretji in zadnji vrsti se prigovarjati, da Jugoslovani in drugim narodom v notranjem treba svobodnega dohoda do Jadrana. To bi bil gospodarski prigovor. V tretji in zadnji vrsti se more prigovarjati, da za solidnost in trdnost prihodnjega miru je potrebno, da pride do kompromisov med Italijani in Jugoslovani, tako, da ne eni ne drugi ne uresničijo popolnoma svojega maksimalnega programa, in — če se že daje Italiji prednost, kakor je pravično — da se da tudi tekmeču zadoščenje v kaki točki. To bi bil političen prigovor.

Kar se tiče londonskega pakta, torej diplomatskega prigovora, odgovarja »Corriere«, da ta pakt ima manje veljavnosti, nego volja Reke in Italije, ter da bi bilo nekaj iz starega testamenta, ako bi ho-

šeče glasno, in naenkrat zopet utihnil, kakor če spustiš po stopnicah z graham napolnjeno kositrno posodo, ki se potem naenkrat ustavi ob zidu. Na to se je doznalo malo gibanja in v špranji nekoliko odprtih vrat se je prikazala z rumenimi žarki obdana siva glava stare žene.

»Nekdo bi rad videl vašo sobo, Maksimova,« je razložil pozneje došli, dolg, mršav dijak. Obenem je že stopil v predsobo, napolnjeno z mokrim, kisličastim zrakom, kakor umazani prostor pred kopeljo. Ne ozirajoč se na odgovor stare žene je korakal skozi predsobo spretno se ogibajoč naokrog stoječim kovčgom, za katerimi se je nekaj pregibalo, in končno izginil za vrati svoje sobe. Šele potem, ko je odvrgl svojo obleko in oblekel rdečo kmečko jopico z odprtim ovratnikom, se je spomnil na novega stanovalca in vprašal staro ženo, ki je vstopila s puhtečim samovarom:

»Ali ste oddali svojo sobo, Maksimova?«

»Da, hvala bogu, Sergej Ivanovič. Šest rubljev dobim za to. Zdi se mi, da sem dobila tihega in mirnega gosta.«

»Zaradi česa mislite to?«

Stara žena ga je pogledala s skoro brezbarvnimi očmi, sesajoč duha, tanke ustnice, in odvrnila:

»Petir — stideset let sem stara in mnogo — di sem

teli kaznovati kak narod zato, ker je nekaj diplomato-
v pred štirimi leti zamudilo vpisati to postavko v
knjižo italijanskih terjatev.

Resnej je — pravi »Corriere« — gospodarski pri-
govor. Sodelovanje Jugoslovancev na trgovini Reke
pa je razmeroma malo. Neoporečno je, da je za Av-
strijo, Češko in Slovenijo Trst prikladnejša luka.
Vrhu tega imajo Jugoslovanci tudi brez Reke več do-
hodov do Jadrana. Pa tudi, če je res, da Jugoslovanci
in oni drugi potrebujejo reškega pristanišča: mari-
jim Italija krati to pristanišče? Nikdo še ni dokazal,
da ni možno dati Reke Italiji z obvezo, naj spoštuje
služnosti prevoza, ki se pokažejo potrebne, da bo
reško pristanišče skupna imovina ter da bodo njega
vrata odprta vsem narodom. Nikdo še ni dokazal, da
bi šle Wilsonove točke na kose, če se strateški
kriteriji starih militarnih imperijalizmov nadome-
ste z gospodarskimi in pristaniškimi kriteriji novih
imperijalizmov — plutokratnih in zasledujočih pri-
ateljstva. Reško pristanišče naj bo za vse, ali duša
Reke ne more biti druga, nego italijanska.

Politični prigovor je najvažnejši. Ali, če se prou-
čuje zrel, se obrača proti tistim, ki bi hoteli vsiliti
polovičarsko rešitev reškega problema. Hoteli bi
kompromis na podlagi medsebojnih žrtev, da se pre-
rešijo navskrzi med Italijani in Jugoslovanci. Ali,
nikjer ni kompromis bolj težak, kakor je glede Reke.
Kaj bi bila ta mala nevtralna država med Italijo in
Jugoslavijo? Mari pa se to vprašanje odpravi s tem,
da se ne reši? Mari bi potem prenehali boji med
Italijani in Jugoslovanci na Reki? Eni in drugi bi ob-
čutili nedostojnost take uredbe. In eni in drugi bi
skušali, da bi svojo malo domovino zagotovili svoji
veliki domovini.

Bržkone bi bil prvi in zadnji čin reškega parla-
menta sklep za priključenje k Italiji. Če bo italijan-
sko ozemlje mejilo z onim Reke, nobena sila, nobena
Zveza narodov ne bo mogla izpremeniti tega dovrše-
nega čina. In denimo, da bi Italija segala samo do
Učke in da bi se ozek jugoslovanski pas zaril med
Reko in Italijo. Ali bo s tem dosežen mir med Italijo
in Jugoslavijo? Italija bi storila, kar je v njeni moči,
da se bodo blago in ljudje navajali proti Trstu in bo
tu iskala prijateljev. A kje bo Jugoslavija iskala pri-
jateljev za to, da bi procvit Reke zadušil Trst? Tek-
movanje med obema pristaniščema bo bilo silno. Pro-
cvit Trsta bi razvnel italijanski irredentizem na
Reki, a zmaga Reke bi oživila slovanski irredenti-
zem v italijanski Istri. Ali bi bil to pravičen mir? Ali
bi bil to trejen mir?

Na zaključku se obrača »Corriere« še enkrat do
Wilsona, proseč ga, naj uvaža, da je pravična reši-
tev reškega problema ogelni kamen miru, a Reka kot
svobodno in nevtrarno mesto bi pomenjala rešitev
brez pravičnosti in modrosti. Sploh da ne bi bila no-
bena rešitev to. Bil bi le dilatoričen, zavlačevalen
poizkus, ki bi le ovekovečil nasprotstvo.

Zgovorna je beseda v milanskem listu. To prizna-
vamo. Ali, če bi si hotel pisec svoje argumentacije
le enkrat natančno ogledati, bi zapazil v njih mar-
sikako protislovje, marsikako neskladnost: videl bi,
kako da z ozirom na londonski pakt, na Wilsonove
točke, na princip samoodločbe, koleba med da in ne.
Posebno bi videl, kako se njegova argumentacija
glede Reke daje z isto pravico in logiko aplicirati
na vprašanje Trsta, ali v smeri, ki si jo on gotovo ne
želi in ki jo oficijelna Italija odklanja najodločneje.
Njegova izvajanja so meč, ki reže na dve strani. Žal
nam je, da ne moremo govoriti o eni. Kolikor pa
opozarja na potrebo dobrih odnosov med Italijo in
njenimi bodočimi sosedi, smo popolnoma na njegovi
strani. Vprašanje je vmes le to: katera pot more var-
no in zanesljivo dovesti do takih odnosov. S par
besedami je »Lavoratore« odgovoril izravnano: »Torej
pravica samoodločbe! Soglašamo. Ali — za vse!«

K valutnem vprašanju.

Po odredbi okupacijske oblasti izgubi ves avstro-
ogrski denar z dne 19. t. m. na zasedenem ozemlju za-

že videla. Da sem postala skoro slepa od tega, je
ustavila ogorčeno.

Dijak je nehoté opazil ženske oči in hotel nekaj
reči, spomnil pa se je na to, da je ženska
odšla, je potrkal na vrata in vprašal:

»Gospod sosed, ali bi mi mogel ponuditi čašo
čaja?«

»Prosim!« je odgovoril oster glas.

»Tako, bodite toliko prijazni in potrudite se k
meni.«

Dijak se je vsedel za mizo, napolnil dva kozarca
z zelo čistim čajem, primaknil posodo za sladkor in
gledal proti durim.

Ta so se tedaj odprla, in mršav, rdečelas mlad mož
srednje velikosti je vstopil. Njegova prikazen je na-
pravila poseben vtisk, kakor bi se venomer vzravn-
val na dvigal glavo.

»Nikolaj Sevirjov,« izpregovoril s trdnim, jasnim
glasom.

»Aladjev,« pravi gostitelj in ponudi svojemu gostu
prijaznim nasmevom reko.

To je storil na kmečki način, ne s pomočjo
nožice in vili v zadnji, kakor je bilo potrebno. Sedel
je itak upogibeno, krepi hrbet, pri čem rame, in dolge
roke, dolgi profil — spominjajo na svete sli-
ke —, kratka brada in okroglo pritrženi lasje na-
povedali utlek zraslosti kmečkada čina, in lahko

konito veljavo; od tega dne ga ne bo nihče več dolžan
sprejemati v plačilo. Zato daje odredba imetnikom
tega denarja na voljo, da ga do vštete 19. t. m. za-
menjajo za italijanske lire po razmerju 40 za 100 s
pogojnimi nakazilom na nedoločeno eventualno po-
znej doplačilo iz posebne vojne odškodnine.

Ker so se v tej zadevi pojavili med našim ljudstvom,
zlasti na deželi, razni dvomi, smo smatrali za svojo
dolžnost, da se obrnemo do raznih naših ljudi, ki so
po svojem izkustvu in poklicu v položaju dati zane-
sljiva navodila.

Gospodje, katere je naš urednik posetil, so tile:
Dr. Josip Abram, nadzornik Tržaške posojilnice in
hranilnice; dr. Josip Agnetto, ravnatelj namestnik
pri »Našem domu«; Ante Bogdanović, veletržec;
Stanko Detela, ravnatelj Trgovsko-obrtno zadruge;
Josip Ferjančič, ravnatelj Ljudske posojilnice in hra-
nilnice; Janko Gartner, ravnatelj Jadranske banke;
dr. Maks Obersnel, ravnatelj »Našega doma«; Ivo
Randić, ravnatelj podružnice »Croatiae« in odbornik
Hrvatske centralne štedionice; Franc Rus, ravnatelj
Splošne hranilnice; dr. Edvard Slavik, podpredsed-
nik Tržaške kmetijske družbe; Gracijan Stepančič,
veletržec; Josip Ulčakar, ravnatelj Tržaške posojil-
nice in hranilnice; Franjo Wildmann, ravnatelj pod-
ružnice Ljubljanske kreditne banke; dr. Josip
Wilfan, predsednik političnega društva »Edinost«.

Vsi ti gospodje, katerih imena jamčijo za uteme-
ljenost njihovega mnenja, se strinjajo v tem, da je v
sedanjih razmerah vsekakor edino primerno, da naše
ljudstvo v zasedenem ozemlju zamenja ves svoj av-
stro-ogrski papirnati denar.

Domače vesti.

Naši delavci v tujini. O delovanju naših emigrantov
v tujini prihajajo le sporadično poročila, iz katerih je
težko spoznati obseg naše propagande v tujini in in-
tenzivnega dela posameznikov, ki so posvetili svoje
moči službi domovine. Zlasti iz Amerike nimamo do-
slej skoro nobenih vesti. Je to tudi kosček naše zgo-
dovine in sicer morda ena najlepših strani iste? Že
takoj ob izbruhu svetovne vojne so prihajali glasovi
iz Amerike, da vstopajo naši izseljenci trumoma v
prostovoljne oddelke, organiziranega dela pa menda
vsaj v začetku med njimi ni bilo. Jugoslovanski odbor
v tujini prihajajo le sporadična poročila, iz katerih je
vsled česar je pravočasno poskrbel zanje. Med dru-
gimi, ki so z vso požrtvovalnostjo delovali v Ameri-
ki, je bil eden najboljših dr. Drago Marušič iz Opatje-
ga sela pri Gorici. Predno je prišel v Ameriko, je tudi
doživel svojo odisejo. Vjet avgusta 1914 od Rusov
je odšel junija 1915. s svojim drugom Tomo Šorlijem,
notarjem iz Podgrada v Istri, (trojen v Tolminu), v Sr-
bijo, od tam z umikajočo se srbsko armado v Rim,
kjer je bil uslužben pri srbskem poslanstvu, odkoder
je bil poslan začetkom leta 1917. od Jugoslovanskega
odbora v Ameriko. Sprva je bil ataširan pri posla-
ništvu v Washingtonu, na prošnjo Slovenske Narodne
Zveze pa je odšel koncem septembra 1918. v Cleve-
land, kjer je deloval pri organizaciji do svojega odho-
da. Koncem februarja letošnjega leta je zapustil Ame-
riko, iz katere je prinesel v dokaz priznanja sloven-
skemu prvoboritelju dr. Korošcu dragocen dar ame-
riških Slovencev. Sedaj deluje pri jugoslovanski de-
legaciji v Parizu skupaj s svojim drugom, notarjem
Tomo Šorlijem.

Ne poznajo nas! Danes morete po listih v raznih
krajih Evrope mnogo čitati o sporih in celo sovraštvu
med Srbi in Hrvati radi — vere. Ti ... modreci po-
zabljajo pa, oziroma, ne vedo, da je Srbov katoliške in
Hrvatov pravoslavne vere. More biti še raznih
vzrokov za nesoglasja, ali v veri ga danes ni. Ako
bi ti ljudje bolje poznali dušo tega naroda in njegovo
praktično življenje, ne bi pisali takih neskladnosti.
Če bi bolje poznali južne Slovence in njihovo življe-
nje bi vedeli, kako pogosti so slučaj, da katolik jem-
lje pravoslavno za ženo in narobe, da povodom n. pr.
božičnih in velikonočnih praznikov vabijo katoliki
pravoslavne — in narobe — v goste. Kolikokrat po-
sredujejo pri ženitvah in krstih kot priče pripadniki

bi ga smatrali za tesarja iz piskevskih ali novgorod-
skih pokrajin. Njegov zamolkli bas je zvenel sicer
energično, toda vendar dobrotno in prijazno obenem.

»Zelo me veseli. Prosim, sedite! Čaj bova pila in
govorila!« je rekel.

Sevirjov je sedel. Njegove kretnje so bile hitre in
sigurne; vendar ni postalo njegovo držanje zaradi
tega nič manj trdo in odvrtajoče. Njegove jeklene
sive oči so gledale mrzlo in prodirno. Niso pa kazale
nobene sledi one radovednosti, ki se je uveljavljala
tudi pri popolnoma prosto in neovirano nastopajočem
človeku, kadar pride prvokrat na tuje mesto. Ko je
Aladjev opazoval svojega gosta, si je dejal, da lahko
ostane ta Sevirjov vsak čas neomajno zvest tako
sebi, kakor onemu gotovemu nečemu, ki se skriva
v globotini njegove duše.

»Zanimiv dečko!« si je dejal in vprašal glasno:
»Kaj je z vami? Ali ste šele sedaj dospeli?«

»Da, danes, iz Helsingforsa.«

»In kje je ostala vaša prtljaga?«

»Prtljage nimam; samo... blazine, ogrinjalo in
knjige.«

Zadnje besede so povzročile, da je Aladjev opazo-
val svojega gosta z zelo dobrohotnim pogledom.

»In... če smem vprašati, s čem se pravzaprav
pečate?«

drugega veroizpovedanja! Pravoslavni svečenik je
često v pogrebem sprevodu katolikov in narobe. Ne
vedo, da se često dogaja, da pravoslavno prebival-
stvo prireja slavnostne sprejeme katoliškemu škofu.
Če ljudje v tistem kraju pripadajo obema verama. Ne
moremo seveda tajiti, da je poedincev, ki imajo ne-
čiste namene in ki bi hoteli iz dejstva, da je med
Jugoslovanci ljudi dveh ver, kovati kapital za svoje
interese. In ti ljubi Bog, ali ne vemo vsi, kako so av-
strijske vlade operirale ravno s tem dejstvom med
nevednimi ljudmi ter jim ubijale misel v glavo, da je
človek, ki je druge vere, tudi druge narodnosti?!

Kako je bil ravno avstrijski režim tisti, ki je s pe-
klensko zlobnostjo profaniral in prostituiral versko
čustvo ljudstva za svoje neverske namene! Ali je —
vprašamo — ravno njim, ki so (hvala večno jim na
tem!) zrušili ta zločinski režim za vedno, na tem, da
bi se hoteli okoriščati na označenem avstrijskem
zločinstvu?!

Duša naroda je položila svojo res so-
dobno, demokrasko, liberalno filozofijo v tisti znani
rek: »Brat je mio, koje vjere bio, samo neka bratski
radi i postupaj!« Ne poznajo nas! In vendar bi menili
mi, da bi bilo v interesu oseb, da pride do dobrega
razmerja med narodi, čemur pa je prvi predpogoj ta,
da moraš dobro poznati tistega, s katerim hočeš ži-
veti v miru in zadovoljstvu.

Vstajenje... »Piccola«? Kakor tolikih drugih nelzmer-
nih vrednot človeštva, so zgodovinski dogodki pokopali
tudi to tržaško... nevrednoto! Ali, da nas prav razu-
mete: Če je za splošnost bila to res prava nevrednota,
za nje lastnika je pa bila velika, zelo velika vrednost.
Pošteno je redila in hranila svojega moža. In sedaj se
bale pripravila k zopetnemu vstajenju, če je resnica,
kar poroča Agenzia Volta. Z Mayerjem, lastnikom »Pic-
cola«, da pride Pontremolli, ki da zapusti »Secolo«.

Temu zadnjemu delu vesti pa oporeka že Pontremolli
sam. Ali pride, ali ne pride zopet »Piccolo«, to vpraša-
nje je za nas deveta skrb. Pa tudi sicer so menda de-
finitivno minuli zlati časi, ki so donašali lepih dobičkov
na debelo in v drobšču: zlati časi »Piccolove« diktature
v Trstu. Prihajajo druge razmere, drugi časi in žanri
menda tudi drugačni ljudje.

Dvojna mora. Pod tem naslovom pišejo »Lavoratore«
iz Pule: Socialistični stranki je prepovedano vsako po-
litično delovanje. Stranki reformistov — glejte, pod kaka
imena se skrivajo, da bi ne bili izpoznavani — na napo-
veduje bližnje veliko zborovanje. Ta stranka se pri-
pravlja, da združi vse aktivne sile v deželi proti naši
stranki. Razglašajo, da smo mi mrtvi, pokopani in da
se tresemo od strahu! Torej: nasprotnikom socialistom
je dovoljena vsaka svoboda gibanja, nam pa nikake!
Kar pa stranka reformistov pozivlja pristaje blvske na-
rodno-liberalne stranke, naj pristopijo k novi stranki,
nam bo dovoljeno vsaj to, da pozivljamo vse delavce,
naj se vpišejo v socialistično stranko... Posneli smo
to vest, ker se nam zdi pomembna: zdi se nam, kakor
da se že rišejo črte bodočih političnih bojev v deželi.

**Polzkusi uvažanja avstrijske valute v Julijsko Bene-
čijo.** Poročajo, da so nadzorovalne vesti zaplenile —
polg je prej naznanjenih svot — zopet velike svote
avstro-ogrskega denarja, ki so ga skušali vtihotapiti v
Julijsko Benečijo. Do 10. aprila dosega je nove zaple-
nitve svoto 447.692. So to svote od 54.383 kron do takih
izpod 10.000 kron. Največ tega denarja so skušali utih-
tapiti iz Benečije in Lombardije. Svota 54.383 kron pa
je bila zaplenjena osebi, ki je hotela prekoračiti demar-
kacijsko črto.

Zopet karabinjeri, ki niso — karabinjeri! Nekega dne
sta se v hiši Filipa Rosenstocka v ulici Rossetti predsta-
vila dva karabinjera, ki sta velela, da morata preiskati
stnovanje. Ker so v onem delu mest zadnje dni izvršili
več preiskav in zaplenb žigosanih bankovcev, so do-
volili domačini, tudi tema dvema »karabinjeroma«, da
izvršita svojo... službo. To pa tudi še zato, ker je bil
»vicebrigadiere« oborožen s puško. Preiskala sta vsak
kot hiše ter odnesla seboj 6806 kron. Pozneje je došla
domačina vest, da ta dva karabinjera — nista bila ka-
rabinjera, ampak...! Vražji so ti tržaški tatovi!

Tihtapstvo tobaka. Vrhovno poveljstvo kr. ital. voj-
ske je izdalo dne 23. marca sledeči proglas: Čl. 1. Vsa-
kovršni tobak, ki prihaja od kirsibodi, se smatra za
vtihotapljen, če ga ne prodajajo v to opravičeno pro-
daljano. Na zasedenem ozemlju se smatra kot vtih-
tapljen tudi tobak, ki je pridelan, shranjen ali ki se ga
prenasa iz enega kraja v drugi v množini večji od 2 kg.
če se nima potrdila, da je kupljen od prodajalcev, ki
imajo zakonito dovoljenje za prodajo tobaka. Čl. 2.
Prestopniki te naredbe bodo kaznovani — ne glede na ka-
zni, ki jih predvidi carinski kazenski zakonik — zase-
dno ozemlje — z zaporom do 6 mesecev in z... do od
100—200 K na vsak kg tobaka; razum tega se bo vtih-
tapljen tobak zaplenil. 3. Prisilnost carinskih sodni se,
po dotični jurisdikciji, raztegne na slučaje omenjene v
čl. 1) 2).

**Tedensko poročilo o kužnih boleznih v tržaški ob-
čini od 5. do 12. t. m.** Oboleli so v okraju: Staro mesto
1 oseba za trebušnim legarjem. Novo mesto: 1 oseba
za davico, 1 za škrlatico, 1 za trebušnim legarjem, 1
za bledico. Nova mitnica: 1 za trebušnim legarjem.
Nova mitnica: 1 za davico, 1 za škrlatico, 2 za trebuš-
nim legarjem. Sv. Jakob: 3 za trebušnim legarjem. Sv.
Ana: 1 za davico. V bolnišnici 1 za bledico. Od drugod
4 za malarijo. Skupaj 3 za davico, 2 za škrlatico, 8 za
trebušnim legarjem, 2 za bledico, 4 za malarijo. —
Umrli so za trebušnim legarjem 1 (Nova mitnica) 1 v
bolnišnici, 1 (Nova mitnica), porodniška mr-

Slovensko gledališče v Trstu

Danes, v sredo, 16. aprila, ob 8 zvečer

III. predstava v ciklu izvirnih slovenskih dram

Za narodov blagor.

Komedija v 4 dejanjih.

Režiser: ...

zlica 1 (Nova mitnica), skupaj 2 za trebušnim legarjem, 1 za drisko, 1 za porodniško mrzlico.

Socijalistično zborovanje v Splitu. Dne 25. m. m. se je vršilo v Splitu socijalistično zborovanje, na katerem so razpravljali o sedanjih dogodkih. Navzoč je bil tudi poročevalec rimskega socijalno-demokratskega lista »Avanti«.

Slovensko gledališče. Opozarjamo na to, da se vrši to pot premijera danes, v sredo in ne jutri, četrtek. Noč ob 8 se uprizori torej prvič v sezoni velezabavna I. Cankarjeva satirična komedija v štirih dejanjih »Za narodov blagor«. Nastopi ves moški ansambl, pomnožen z diletantki in ga. Z. Silova ter gđ. Kavčičeva, Gradišarjeva, Vovkova in Mezgečeva. Glavno moško ulogo dr. Grozda deželnega poslanca, občinskega svetnika itd. g. Sila. — Razveseljivo je, kako pridno poseja naše občinstvo predstave cikla izvirnih slovenskih dram. »Lepa Vida« je bila prvič razprodana in drugič, v nedeljo zvečer, je bil obisk nepričakovano velik, tako, da se uprizori ta simbolična drama, ki ji je sledilo občinstvo s takšno pozornostjo, še tretjič in sicer na velikonočni ponedeljek popoldne ob treh. Od tega dne dalje bo pri popoldanskih predstavah stekleni strop v gled. dvoran zakrit, tako, da ne bo motila dnevna luč. Opozarjamo že danes na benefično predstavo v prid vsega angažiranega ansambla. Ta predstava se vrši v četrtek, dne 24. t. m. ob 8 zvečer. Ob tej priliki se uprizori ljudska igra »Revček Andrejček« z g. Skrbniškom v naslovnih vlogi.

Tatvina na Zg. Greit. V noči od 10. na 11. t. m. so ukradli neznani lopovi ubožni družini dve kravi. Vse iskanje in poizvedovanje je bilo do sedaj brezuspešno. Družina je obupana, ker je gospodarsko docela uničena. Naprošeni so najtopleje vsi, posebno v okolici in na deželi, ki bi kaj vedeli o ukradeni živini, da to blagodušno naznanijo nesrečni družini Al. Kaučič, Zg. Greit 350, katera je pripravljena plačati v ugodnem slučaju veliko nagrado. Prva je velika, 12—14 let stara, krava, ki se je pred 13. dnevi otelila. Je sivkaste barve, le na glavi ima od rog do gobca belo liso. Ima velike roge in parklje. Druga, srednje velikosti, ki se je pred 5. me. seci prvič otelila, ima 3 leta. Je vsa črna, le okrog gobca malo bela, ima majhne roge in parklje, no vimenu pa vse polno bradavic. Kravi ste vredni 32.000 kron!

Kdo ve kaj? Od leta 1918 ni glasu o Alojziju Princu, mjetniku na Ruskem. Služil je kot kapral pri 27. polku deželne bramb. Ujet je bil dne 26. 12. 1915. pri Jaslu. V ujetništvu se je nahajal v Tučentju, gubernija Turkestan, kjer je bil zaposlen kot mizar. Kdor bi kaj vedel o njem, naj blagovoli sporočiti Mariji Princ v Parjah ali pa Franju Princ v Zagorju pri Šempetru na Krasu.

Gledališka predstava v Rojani na velikonočno nedeljo je diletantska prireditev in nima s slovenskim gledališčem nič skupnega. Toliko v pojasnilo, ker so prireditelji poročali v včerajšnji notici pomotoma, da uprizore omenjeno predstavo »tržaški igralci«. — Milan Skrbnišek, ravnatelj slov. gled. v Trstu.

Gospe Matice ima danes ob 3 pop. v kavarni Balkan svojo redno — važno sejo. Prosimo točno in polnoštevilno udeležbo. Predsednik.

Promet v tržaški luki. Priplul je včeraj: »S. Marco III.« iz Benetk; odpluli so: »B. Bruck« v Benetke, »Stiklesta« v Montreal.

Ranil jo je. Včeraj je prišla na rešilno postajo 17letna M. Gerin. Imela je precej težko rano na plečih. Pripovedovala je, da jo je ranil neki mladenič, s katerim se je nekaj prerekala.

Padeč. Včeraj so okoli 5.50 telefonirali rešilni postaji, da je v ulici Coroneo neki Alojz Verzemlazzi padel in se pobil na levem kolenu. Zdravnik je prihitel in mu podal prvo pomoč.

Zgubljena brata. Včeraj je videl g. Ivan Muradori 2 otroka, ki sta vsa oblokana hodila okoli. Vprašal ju je, kaj jima je, a otroka sta mu pripovedovala, da sta zašla in ne znata kam domov. Vzel ju je na svoj dom in opozoril na dogodek karabinjersko postajo v ul. Orologio. Nesrečna otroka sta brata Ivan in Srečko Verginella. Stariši naj se prijavijo na karabinjerski postaji v ul. Orologio!

Tatvina. Gospe Mariji Zardinec so včeraj ukradli listnico z K 1300 in L 100 v tramvajem vozu na poti proti Boschetto. Tatvino je prijavila karabinjerski postaji v ul. Orologio.

STANO KOSOVEL:

Knj žavnost in umetnost.

»ZA NARODOV BLAGOR«.

In zopet Cankar! poreče občinstvo. Da, zopet Cankar! »Dolgovezi« Cankar izza »Lepa Vida«. In obenem Cankar, ki je tudi v Trstu predaval o očističenju in pomlajenju.

Na našem odru smo dozdaj videli dve Cankarjevi dram: »Kralja na Betajnovi« in »Lepo Vido«. Prva je realistična, tipično slovenska stvar. Ko jo je avtor izdal, je odjeknilo po naši zemlji. »Kralju na Betajnovi« tvori jedro brezmejne egoizem človeka, ki v svoji nizkosti ugonablja vse, kar mu ne prija v življenju. Kaj hočemo? Kralj je. On sme korakati tudi preko živih trupel do svojega umazanega cilja. V dosego tega namena se poslužuje najpodlejših sredstev, in ne izključuje umora niti s puško, niti z roko, niti z besedo. Ko ustrelji Malesa, ki je pretil omajati temelje Betajnovi, se sicer za hip iztrezne, pred sodnikom mu silijo na jezik neke besede... Toda sodnik je Kantorjev prijatelj. In Kantor reši problem svoje vesti s čašo vina v roki in z novo sebično spletko v javnem življenju.

»Lepa Vida« je umotvor drugačnega kova. Tu stopa v ozadje vse, kar je na površju brutalnega življenja. S samo njemu lastnim načinom rešuje Cankar problem hrepenenja. Tega hrepenenja pa ne nosijo ljudje v pesteh in na jeziku; to hrepenenje je zaprt v tisti zaklenjeni kamrici, ki nam Cankar pripoveduje o njej v »Fodobah iz sanj« s tako leso, da je mogoče brati to knjigo samo s človeškim ganotjem. Nekdo je rekel, da so v »Lepi Vidi« same besede. Res je; toda kakšne so te besede? Pesni, molitev, uteha, božja pot naprej... Človek ves čas čuti, kako je ta dramatika globoka, samo

Za tema dvema dramama prihaja na naš oder komedija istega pisatelja. Čudno! Cankar in komedija! Ampak vendar je res. Narodovih blagrov ni pred Cankarjem dramatičiral še nihče. In zakaj ne bi jim smel postaviti spomenika v literaturi, če se nim na čast vršijo bakljade, govore govori, prirejajo pojedine? Je pomislil Cankar. Zakaj ne bi o tistih narodovih blagorih, s katerimi so potiskane vse slavnostne adrese našega življenja, pisali v lepi knjigi? Odgovor na to vprašanje je komedija »Za narodov blagor«, poleg Prešernove »Nove pisarije« najbolj pereča satira v našem slovstvu.

Kdor se s svojim srcem poteza za narodov blagor, je tepec; pameten je le on, ki nosi narodov blagor na jeziku, v srcu pa sebičnost in koristolovstvo! Toda ta način upravljanja narodovih blagrov ni lahek posel; časih mu je treba skušati žrtvovati lastno ženo, časih nečakinja, časih kogarkolisbodi! Tudi svoje zahteve imajo narodovi blagori; potrebni so jim listi, uredniki, agitatorji. In kakor ima vredno življenje svoje statiste, potrebujejo statistov tudi narodovi blagori. Predvsem pa potrebujejo narodovi blagori — fraz. In z njimi je Cankar svojo komedijo bogato opremil.

V nedeljo nam je Skrbnišek pokazal Cankarjev dulce v Prešernovem smislu. Zato so bile lože nezasedene in sprednji sedeži v pritličju prazni. Tudi se je pri prvem dejanju vršil pod gledališko dvorano neki ples, ki je igralcem in gledalcem vlivl v dušo posebno prijetne občutke! To je bilo seveda poslednjičkrat; drugič pokaže mladina z dejanjem, da gre umetnosti drugačen ugled, kot ga ji prisojajo klavirski brenkači valčkov in drsači parketov. Vem sicer, da je naš psevdointeligenci najvišja umetnost (oni bi rekli: zabava) najbolj zoprna stvar. Zato pa naj mi v bodoče nihče več ne pravi, da je trikratni doktor alkimije in da pospešuje kulturo s turistik; rajši naj mi pove, v kakšnem jeziku je že bral »Lepo Vido«!

Hej pisana družba plemenitajev, državnih in deželnih poslancev, občinskih svetnikov, žurnalistov, literatov, poetov, slabo oblečenih mladih ljudi, žen in hišen, advokatov, juristov in profesorjev, — na oder, da vidimo vašo podobo! Da spoznamo v ogledalu fraze o žrtvah za narodov blagor, našo strašno javno laž, kajti resnica je moralna in etična guiloba življenja za narodovim hrbtom. Poidimo! Novo življenje prihaja; če ga hočemo biti vredni, moramo predvsem znati, kakšni smo bili doslej!

Darovi.

— V veži Nar. doma so nabrali 9 K za moško CM podružnico. Denar hrani uprava.

— V počastitev spomina pok. Jelislave Gulič, daruje ga. Ana Pertot K 40— v prid vojnim sirotam vdove Ana Piščanc iz Rojana.

Razne vesti.

Zadnji. V času, ko si vsi državni očetje in diplomate belijo glavo pri mirovni razpravi, — živi v Parizu človek, ki roke križem čaka, da začne z delom, ko vsi drugi končajo. Ali najglavnejše je, da je ravno njegovo delo odločilno, in da brez njega ne gre. — Ta človek je monsieur Cario, službeni kaligraf ministrstva za javna dela. Malo kdo bi pomislil, da mora biti — v času pisalnih strojev — mirovni dogovor spisan na roko, kakor zahtevajo tradicionalne diplomatske odredbe. Nekdaj so bili v tem še natančnejši: ne samo da je tekst moral biti kaligrafsko spisan, tudi začetne črke so morale biti umetniško izdelane in okrašene z vinjetami ter simboličnimi dekoracijami, ki so pomenile up v obilje in dolgotrajnost obvez. Ms. Cariovo delo se ne bo sestojalo toliko v »cifranju«, on bo moral kaligrafsko spisati tudi vse službene dokumente, s katerimi se podeljujejo naslovi in dekoracije vladarjem, ter pisma, ki jih predsednik pošilja predstavnikom držav in kraljevin; — in tega dela je ubogi m. Cario imel v vojnem času še preveč!

Nenavadno darilo. Mnogi listi so svoj čas poročali o poizkusih polkovnika Lea, da bi s pomočjo nekaterih častnikov ugrabil — Vilima. Polkovniku se je večkrat posrečilo priti na grad, kjer je Vilim zaprt, toda holandske straže so mu vedno prekrizale njegove namene. Sedaj; riznava Lea, da je hotel ugrabiti Vilima in ga prinesiti — Wilsonu v dar!

Bivši cesar Karol v Švici. »Journal de Geneve« poroča: Bivši cesar Karol biva v gradu Wartegg. Okolo gradu se razteza velik park, ki ga križajo steze, segajoče do brega Bodenskega jezera. To posestvo obkroža enostaven lesen plot. Lepota kraja je opevanja vredna. Na cesti, ki vodi v vas Staad se srečavajo le kmetje in otroci, ki pozdravljajo s prijaznim »Grüss Gott!« Vhoda v park ne nadzorujejo ne straže, ne orožniki. Nekateri točke parka so celo pristopne občinstvu. Če ne bi vedeli, nikdo bi si ne mogel misliti, da v tem gradu, ki se mu more h'izati vsakdo, biva sedaj cesarska rodbina avstrijska, čuvana samo od švicarskega gostoljubja. Doslej cesarja so spremljali: cesarica, štirje otroci, en angleški polkovnik in drugo spremstvo malo oseb. Odhajajočega iz Ekartsau-a, so ga pozdravili županji okoliških vasi in stari vojaki, ki so si v počaščenje svojega bivšega vladarja nadeli uniforme z vsemi vojnimi dekoracijami. Pot v preganstvo se je izvršila brez nikakih dogodbajev. Govoril se pa, da so na večih postajah stare monarhije vzklikali cesarju. Spremljani od angleškega oddelka so potovalci prešli mejo, ne da bi jih bili podredili navadni kontroli... Cesar Karol živi v absolutni osamljenosti ter preživlja svoj čas med rodbinskimi dolžnostmi in zgodovinskimi spisi, ki se jim posveča. Če je lepo vreme, se sprehaja po okolici brez vsakega premstva. Prebivalci Rorschacha ga videvajo hoditi mimo v s'vsem površniku z veliko ovratnico okolo vratu in v spremstvu svojih otrok. Ne sprejema nikogar. Edini privilegiranci, ki mu je dovoljen vstop v grad, so mali avstrijski šolarji in šolarice, bivaajoči sedaj v Švici, in ki prihajajo, da donajajo cvetje cesarici in je otrokom... Cesarska rodbina ostane malo časa v gradu Wartegg, ker je v n'jem premalo prostora za vse goste. Odpotuje, čim najde v Švici vilo, ki bo odgovarjala nje-

MALIOGLASI

Prodaj se močna miza vul. Caccia 4. III. Dillippt. 3576
6 hl vina izvrstnega terana je napredaj. Zamenja se tudi za kravo, vola ali konja. Naslov pove in odd. 1. d. n. 3574
Kupujem vreče Ul. Solitario 19. Margon. 3570
Fotograf Ant. Jerkič
 Trst, ul. dell'è Poste št. 10.
 Gorica, Corso št. 36, na dvorišču, 1.33 ul. Roma 11. P 174

Glavno poverjenišvo Vzajemne zavarovalnice na Prosoku prosi cenj. zavarovance, naj vplačajo zavarovalnino bližnjim poverjenikom ali direktno po pošti z navedenjem poliene številke na naslov: **Drag. Starec gl. rov. Prosek.**

Gospodarsko in konsumno društvo v Rocolu registrirana zadruga z omejeno zavezo

vabl na

izredni občni zbor

ki se bo vršil

v društvenih prostorih v nedeljo, 27. aprila 1919 ob 4 popoldne

po sledečem dnevnem redu:

1. Sklepanje o razdružitvi zadruge.
2. Volitev lik idatorjev.
3. Razni nasveti in predlogi.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

Zlato, srebro in dragulje

kupuje po najvišjih cenah dobroznana urarna in zlatarna **A. Povh**, v Trstu, Barriera vecchia 3

Velik prihod!

Vi o belo liter po	lir 2.48
Vino belo sladko liter po	lir 2.80
Vino črno 13° liter po	lir 3.12
Tropinovec 50% liter po	lir 10.40
Pe'inkovec „Cinzano“ liter po	lir 7.—
Krompir kg po	lir —.50
Pristen med kg po	lir 10.40
Hruške suhe kg po	lir 2.—
Paradižn.kova konzerva kg po	lir 3.—

Pauletič & C.

Ulica Commerciale št. 14.

Naznanilo.

Naznanjam častitemu občinstvu, da sem se preselil z manufakturno trgovino iz hiše št. 182 v Sežani v hotel Central, ki je sedaj moja last.

Priporočam se vsem cenjenim odjemalcem in občinstvu iz Sežane in okolice.

Anton Zlobec

posestnik in travec v Sežani.

Umetni zobje z in brez čeljusti, zlate — krone in obročki —

VILJEM TUSCHER, konc. zobotehnik

Trst, ul. 30. oktobra (ex Caserma) št. 13, II.

— Ordinira od 9 predpoldne do 6 zvečer. —

MLEKARJA

veščega strojnika,

išče Mlekarska zadruga v Trnovem na Kranjskem.

Zobotehniški atelje

Arturo Coen in Vittorio Tramarini

zobotehnik

Trst, ulica S. Giovanni št. 14, I. nadstr.

Ordinira od 9—1 in 3—6 pop.

Tropinovka

garantirano pristna 50° Lir 9.60 liter.

Tropinovka I. vrste 40° 7.80

II. 35° 6.80

Rum 40° 8.80

Konjak 40° 9.—

Alcool po dnevni ceni se vdobli pri dobroznani

tvrdki

„Alcolea“

Via Donizetti št. 3. Drugotin Vecchiet.

(Ker ste v isti ulici še drugi dve zalogi, se prosi za paziti na naslov.)

— Točna, kulantna in solidna postrežba. —

Zobozdravnik Dr. Mraček

Trst — Corso 24 — I. n. — Trst.

Ordinira od 9—12 dop. in od 3—6 pop.

Brezbolestno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje.

Novo skladišče.

Veliko skladišče klobukov dežnikov, belih in pisanih srajc, platna, žepnih robcev,

: : moških nogavic itd. itd. : :

K. CUENKEL, Trst, Corso št. 28

: Cene zmerno. Postrežba točna. :

Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Klet italijanskih vin

Trst, ulica Pozzo bianco št. 9 (v dvorišču).

„Toscana“ črno 12 stop. K 5.80

„Romagna“ „ 12 „ „ 5.80

„Puglia“ „ 14 „ „ 7.40

„Toscana“ belo 14 „ „ 6.00

„Marsala“ — K 13.—

„Marsaletta“ — K 8.—

„Vermouth“ iz Torina K 16.—

Sladki moškat iz Trani K 14

Belo toškansko vino 12 st K 5.80

Olje Molfetta I. vrste K 13,

Prodaja na drobno in debelo.

JADRANSKA BANKA

Delniška glavica K 30,000.000 Rezervo K 8,000.000

Centrala: TRST

Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar, Ekspozitura: Kranj.

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle.

Sprejema vloge v Lirah

na hranilne knjižice proti 3 1/2 % letnim obrestim, v bancogiro-prometu proti 3 % letnim obrestim. Na odpoved navezane zneske sprejema po najugodnejših pogojih, ki se imajo pogoditi od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostne predale (Safes deposits).

Blagajna posluje od 9 do 13.

Zobozdravnik DR. O. MORPURGO

v Trstu, ul. Giacchino Rossini 12 vogel ul. delle Poste

Izdiranje zobov brez bolečin. Plombiranje

Umetni zobje. Umetni zobje.

BARBERA

PENEČI ASTI - PENEČI FREISA - PENEČI MOŠKAT - PO EBNI BARBERA - POSEBNI NEBIOLO - GRIGNOLINO

odlikovane tvrdke za pridelovanja in izvoz vina

CRISPINO QUIRICO - ASTI

Uradi in zaloga v Torinu

Velika kolajna N. V. kralja Italije

Izključna zaloga

K. PFEIFER & SINOVI

Trst, ulica Cecilia 7

Telefon 21-80

Splošno zastopstvo

GIACOMO IURAGA SIN

Trst, ulica S. Antonio 1

Telefon 694

CHIANTI iz najboljših toškanskih kleti

po K 12

Tropinovec, raznovrstni likerji: Marsala Martinez iz tvrdke Carlo Martinez, Šampanjec „Carte blanche“.

Penete brizgalice, Refošk, Moškat, Prošek prodaja tvrdka J. PARČINA, Torreblanca 20, telef. 29-53

po zelo ugodnih cenah

Vsaki dan novi dohodi

Vsaki dan novi dohodi

Dobroznana trgovina manifakturnega blaga

G. N. RAVALICO

v Trstu, ul. Vincenzo Bellini št. 13 (poleg cerkve Sv. Antona novega)

ima veliko izbero sledečega blaga:

Zefiri za srajce, sukno za gospe, izgotovljeno žensko perilo, moške in ženske nogavice itd.

vse po konkurenčnih cenah.

Vsaki dan novi dohodi

Vsaki dan novi dohodi